Vsebina

1. UVOD 5
2. NAMEN OBČINSKEGA PROGRAMA VARNOSTI 6
3. IZHODIŠČA 7
4. OSNOVNI PODATKI O OBČINI SODRAŽICA 7
5. ANALIZA IN OCENA OGROŽENOSTI TER VARNOSTNIH TVEGANJ 8
   - 5.1.1. Ogroženost od naravnih in drugih nesreč 9
   - 5.1.2. Ocena ogroženosti pred požari 9
   - 5.1.3. Ocena ogroženosti zaradi plazov 9
   - 5.1.4. Ocena ogroženosti zaradi žledu 9
   - 5.1.5. Ocena ogroženosti zaradi poplav 10
   - 5.1.6. Ocena ogroženosti zaradi nevarnih snovi 10
   - 5.1.7. Potresna ogroženost 10
   - 5.1.8. Ocena ogroženosti zaradi jedrske nesreče 11
   - 5.1.9. Ocena stanja varnosti 11
   - 5.1.10. Ogroženost cestnega prometa na območju Občine Sodražica 11
   - 5.1.11. Ogroženost občinskih javnih poti in rekreacijskih površin 12
   - 5.1.12. Ogroženost od kriminalnih pojavov – kriminalna ogroženost 12
   - 5.1.13. Ogroženost javnih zgradb in objektov naravne in kulturne dediščine 12
   - 5.1.14. Ogroženost javnega reda in miru 12
   - 5.1.15. Ogroženost na javnih shodih in prireditvah 12
   - 5.1.16. Vpliv varnostnih razmer v sosednjih občinah 13
   - 5.1.17. Ostalo 13
6. ORGANIZIRANOST TER VRSTE IN OBSEG NALOG OBČINSKEGA REDARSTVA 14
   - 6.1.1. Pogoji za delovanje občinskega redarstva 14
   - 6.1.2. Sistem dela občinskega redarstva – razporejanje redarjev na delo 14
   - 6.1.3. Vrste in obseg nalog občinskega redarstva 15
7. CILJI DELOVANJA OBČINSKEGA REDARSTVA IN OBVLADOVANJE VARNOSTNIH TVEGANJ 17
   - 7.1.1. Strateški cilj 17
   - 7.2. Operativni cilji in naloge po posameznih področjih 18
   - 7.2.1. Varnost cestnega prometa 18
   - 7.2.2. Varstvo javnega reda in miru 19
   - 7.2.3. Varnost občinskih javnih poti in rekreacijskih površin 19
   - 7.2.4. Varnost zgradb in drugih objektov naravne in kulturne dediščine 20

7.2.5. Varstvo okolja 21
7.2.6. Prevoznost in prehodnost intervencijskih poti 21
7.2.7. Preprečevanje kriminalnih pojavov 21
7.2.8. Preventivna in represivna vloga občinskih redarjev 22
8. SODELOVANJE S POLICIJSKO POSTAJO RIBNICA 22
9. POVEZANOST Z OBČINSKIMI REDARSTVI IN OBČINSKIMI REDARJI SOSEDNJIH OBČIN 23
10. DRUGA POMEMBNA SODELOVANJA OBČINSKEGA REDARSTVA 23
10.1. Povezanost občinskega redarstva z Operativno- komunikacijskim centrom 23
10.2. Sodelovanje občinskega redarstva z občinskim sistemom zaščite in reševanja 24
10.3. Sodelovanje občinskega redarstva s zasebnimi varnostniki 24
10.4. Sodelovanje občinskega redarstva s Svetom za preventivo in vzgojo v cestnem 25
prometu Občine Sodražica 25
10.5. Sodelovanje občinskega redarstva s Svetom za varnost občanov Občine..... 25
Sodražica 25
11. STROKOVNA POMOČ MINISTRSTVA ZA NOTRANJE ZADEVE 25
12. ADMINISTRACIJA IN VODENJE EVIDENC TER INFORMACIJSKI SISTEM..... 26
13. INTERNO NADZORSTVO NAD IZVRŠEVANJEM NALOG OBČINSKEGA REDARSTVA..... 27
14. INŠPEKCIJSKO IN DRUGO UPRAVNO-STROKOVNO NADZORSTVO 27
15. GRAFIČNI PRIKAZ DELOVANJA IN SODELOVANJA OBČINSKEGA REDARSTVA..... 28

PREDGOVOR

Lokalna samouprava je povezana z državo in širšim mednarodnim okoljem. S posebnostmi in potrebami lokalnega okolja je vpeta v nacionalno in svetovno družbo. Svetovna družba s hitrim razvojem komunikacijskih in drugih dejavnikov zbližuje in ponuja koristi. Hkrati ustvarja probleme in izzive, katerih človeštvo doslej ni poznalo.[1]

Tudi v času priprave tega Občinskega programa varnosti se svet spopada z različnimi izzivi, ki ogrožajo javno varnost. Pričujoči dokument skozi oceno varnostnih tveganj sicer vsebuje priporočila in programske smernice za delo občinskih redarjev za zagotovitev javne varnosti na območju občine, pa vendar je pri tem potrebno poudariti, da zagotavljanje javne varnosti presega okvire in pooblastila občinskih redarjev.

Za uresničitev vseh naštetih in številnih drugih varnostnih ter samozaščitnih ciljev, navedenih v tem Občinskem programu varnosti, je ravno zaradi tega zelo pomembno sodelovanje vseh organov Občine Sodražica ter občinskega redarstva z državnimi in drugimi organi, službami, ustanovami, civilno družbo in sosednjimi občinami ter njihovimi organi - predvsem z njihovimi občinskimi redarstvi, upoštevaje, da se javna varnost zagotavlja vedno le na javnopraven, na državo naslonjen in zato arbitraren način, ki jo lahko zagotavljamo samo in izključno preko različnih mehanizmov države.

Lokalna skupnost, ki prepozna pomembnost povezovanja ljudi, spoštovanja različnosti, ki preko različnih mehanizmov nudi možnost zaposlovanja, dostopnost do stanovanj in aktivno vključevanje javnosti pri sprejemanju odločitev, ki posežejo v njihove ali naše pravice ter vplivajo na kakovost življenja, je na dobri poti do oblikovanja varne, vključujoče družbe in s tem spoštovanja pravnega reda, ki ga določa pravna država z vzpostavljenim pravnim sistemom, kar je eden od ključnih dejavnikov za vzpostavitev zdravih družbenih odnosov, gospodarske rasti in konec koncev za dojemanje javne varnosti kot dobrine, za katero je odgovorna družba kot celota.

Občinski program varnosti Občine Sodražica je usklajen s smernicami za izdelavo Občinskega programa varnosti, izdelanih s strani Ministrstva za notranje zadeve, meseca decembra 2015 ter z Ministrstvom RS za notranje zadeve. Prav tako je usklajen s Policijsko postajo Ribnica in z določbami Zakona o občinskem redarstvu.

Skladno z Zakonom o občinskem redarstvu Občinski svet Občine Sodražica najmanj enkrat letno oceni izvajanje občinskega programa varnosti.

mag. Marija Ajdič Francelj
Vodja Skupne občinske uprave

[1] Dostopna na sledeči povezavi: https://www.irvd.si/wp-content/uploads/2019/08/Vklju%C4%8Dujo%C4%8Da-in-varna-lokalna-skupnost.pdf

Na podlagi prvega odstavka 6. člena Zakona o občinskem redarstvu ((Uradni list RS, št. 139/06 in 9/17, v nadaljevanju: ZORed) je Občinski svet Občine Sodražica na predlog župana na svoji 18. redni seji, dne 12. 2. 2026, sprejel

OBČINSKI PROGRAM VARNOSTI OBČINE SODRAŽICA

1. UVOD

Občinski program varnosti (v nadaljevanju: OPV) je temeljni strateški dokument, v katerem so opredeljena izhodišča za zagotavljanje varnega in kvalitetnega življenja prebivalcev v občini Sodražica. Zasnovan je razvojno in ima naravo priporočil in programskih smernic, ki se bodo realizirala skozi letne programe dela občinskih redarjev oziroma občinskega redarstva in razpoložljivimi finančnimi sredstvi, ki jih občina namenja za to področje dela.

Če se še pred desetletjem nismo pretirano ukvarjali z varnostjo, je ta danes predmet politične in družbene razprave. Država zagotavlja več sredstev za vojsko, tudi pregon kriminalitete je visoko na agendi političnih strank, dodatno pa so občutek, da je Slovenija varen otok v Evropi, zamajale migracije,[2] izbruh pandemije koronavirusa in vojna žarišča, še posebej v Evropi.

Ne glede na to, da Slovenija še vedno velja za varno državo, varnost ni zagotovljena sama po sebi. Kot temeljni razvojno usmerjevalni dokument na področju nacionalne varnosti je Republika Slovenija sprejela Resolucijo o strategiji nacionalne varnosti Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: resolucija)[3] . V njej so opredeljeni nacionalni interesi in nacionalno varnostni cilji Republike Slovenije, viri ogrožanja varnosti in varnostna tveganja države, analizira varnostno okolje, določa izhodišča politike odzivanja Republike Slovenije na posamezne varnostne grožnje in tveganja ter določa najširše sistemsko organizacijske rešitve celovitega delovanja države pri zagotavljanju nacionalne varnosti.

Resoluciji sledi tudi OPV, saj gre za pomemben izhodiščni dokument na področju delovanja občinskega redarstva pri zagotavljanju javne varnosti na območju Občine Sodražica. Pri tem je potrebno upoštevati dejstvo, da bliskovit razvoj novih tehnologij, uporaba umetne inteligence in algoritmov, ki so v zadnjih letih prodrli na vsa področja zasebnega in javnega življenja, predstavljajo nove izzive in priložnost pri zagotavljanju varnosti, tudi na lokalnem nivoju.

Občina Sodražica je v Strategiji razvoja Občine Sodražica do leta 2035[4] sprejela vrsto razvojnih ciljev, ki bodo z realizacijo le teh pripomogli tudi k boljši varnosti v cestnem prometu ter bolj varnem in zdravem okolju. Zato je še toliko bolj pomembno, da so v OPV zajeta vsa varnostna tveganja in posledično določeni preventivni ukrepi za zagotavljanje varnosti.

Pojem »javna varnost« lahko opredelimo kot dobrino, ki jo lahko pridobivamo in uživamo na družbeno organiziran način, ki mora biti v določeni količini na razpolago vsem članom družbe, ki ima to posebno

[2] Dostopno na sledeči povezavi: https://www.sta.si/2508241/izzivi-slovenije-obcutek-varnosti-je-subjektiven
[3] Resolucijo o strategiji nacionalne varnosti Republike Slovenije (uradni list RS, št.59/19, ReSNV-2)
[4] Dostopna na sledeči povezavi: https://sodrazica.si/o-obcini/strateski-dokumenti

značilnost, da se zagotavlja vedno le na javnopraven, na državo naslonjen in zato arbitraren način, ki jo lahko zagotavljamo samo in izključno preko različnih mehanizmov države.

Pri zagotavljanju varnosti ne moremo mimo pomembnosti trajnostnega razvoja družbe. Družbeni napredek in boljše življenjske razmere gotovo pripomorejo k bolj varnemu in kvalitetnemu okolju. Organizacija združenih narodov je določila cilje trajnostnega razvoja, in sicer izkoreninjenje revščine, zmanjšanje neenakosti in spodbujanje trajnostnega upravljanja naravnih virov in ekosistemov ter trajnostne, vključujoče in pravične gospodarske rasti. Gre za razvoj, ki zadovoljuje potrebe sedanje generacije, ne da bi pri tem ogrozil zmožnost prihodnjih generacij, da zadovoljijo svoje potrebe.[5] Za doseganje trajnostnega razvoja je poleg gospodarske rasti in socialne vključenosti pomembno tudi varstvo okolja. Grožnja, ki jo predstavljajo globalne podnebne spremembe, je primer, kako se lahko zmanjšajo človekove svoboščine in človekov razvoj, če se gospodarska rast in razvoj ločita od skrbi za okolje.

Za javno varnost, ki mora biti vrednota, velja, da je v državnem pravu med najpomembnejšimi ustavnimi vrednotami. Poleg tega, da služi varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, je javna varnost obenem legitimni cilj javnega interesa na področju obrambe in notranje varnosti države[6].

Ne glede na to, da je pravica do osebnega dostojanstva in varnosti vsem državljanom Republike Slovenije zagotovljena z Ustavo Republike Slovenije[7], država pa jo zagotavlja preko različnih mehanizmov, je zelo pomembno, da ljudje javno varnost dejansko dojemajo kot dobrino, ki ni zagotovljena sama po sebi, temveč jo je potrebno vseskozi varovati in ohranjati. K slednjemu lahko veliko pripomore vsak posameznik s svojim obnašanjem in spoštovanjem družbenih pravil.

2. NAMEN OBČINSKEGA PROGRAMA VARNOSTI

Namen OPV je določiti enotne kriterije za zagotavljanje javne varnosti in kvalitetnega javnega prostora ter opredeliti ukrepe, ki zagotavljajo javno varnost na območju občine.

Namen OPV je prav zato vzpostaviti partnerski odnos med občinskim redarstvom, policijo in drugimi državnimi institucijami s ciljem zagotavljanja javne varnosti in javnega reda v lokalni skupnosti oziroma pri izvajanju vseh pristojnosti občinskega redarstva, ki so opredeljene v 3. členu Zakona o občinskem redarstvu (ZORed). Poleg že omenjenega uresničevanja pravice ljudi do varnosti, kot temeljne človekove dobrine in ustavne pravice, ki je opredeljena v 34. členu Ustave RS, je namen vzpostavitve občinskega redarstva tudi zagotavljanje nedotakljivosti človekove telesne in duševne celovitosti, njegove zasebnosti ter osebnostnih pravic (35. člen Ustave RS)[8].

Odgovornost za javno varnost se prične v lokalni skupnosti, kjer ljudje in institucije dejansko živijo in delujejo. Kvaliteten javni prostor pomeni tudi zadovoljivo stopnjo javne varnosti in javnega reda. Zato je namen OPV tudi vzpodbuditi in doseči zavedanje tako lokalnih oblasti kot tudi občanov o pomembnosti ciljev trajnostnega razvoja družbe, ki pa jih lahko dosežemo le vsi skupaj, s skupnimi močmi. Ti cilji lahko izboljšajo življenje za vse nas. Zdravo, varno in urejeno okolje. Zagotovljena

[5] Dostopno na sledeči povezavi: https://unis.unvienna.org/unis/sl/topics/sustainable_development_goals.html
[6] Priročnik Občinski program varnosti, Horizontalni mehanizem vključujoče in varne družbe, Bećir, Kečanović, str. 15
[7] Ustava Republike Slovenije (Uradni list RS/I, št. 33/91, Uradni list RS, št. 42/97 - UZS68, 66/00 - UZ80, 24/03 - UZ3a, 47, 68, 69/04 - UZ14, 69/04 - UZ43, 69/04 - UZ50, 68/06 - UZ121,140,143, 47/13, 47/13, 75/16 - UZ70a, 92/21 - UZ62a), 34. člen
[8] Ustava Republike Slovenije (Uradni list RS/I, št. 33/91, Uradni list RS, št. 42/97 - UZS68, 66/00 - UZ80, 24/03 - UZ3a, 47, 68, 69/04 - UZ14, 69/04 - UZ43, 69/04 - UZ50, 68/06 - UZ121,140,143, 47/13, 47/13, 75/16 - UZ70a, 92/21 - UZ62a), 35. člen

osnovna infrastruktura. Kvalitetna delovna mesta. Enakopravnost čist zrak. Bolj varna mesta. Enakopravnost. Bolj kvalitetna delovna mesta.[9]

3. IZHODIŠČA

Tako kot so izhodišča za zagotavljanje nacionalne varnosti Republike Slovenije nacionalni interesi in nacionalno varnostni cilji Republike Slovenije, ki izhajajo iz temeljnih vrednot slovenske družbe, zapisanih v Ustavi Republike Slovenije, je izhodišče OPV določiti vrsto in obseg nalog občinskega redarstva, s katerimi se zagotavlja javno varnost v Občini Sodražica in kvaliteten javni prostor s pomočjo vključujoče in varne družbe. Družbe, ki nikogar ne pušča ob strani, kar najbolje ponazarja prirejeni prevod pomembne zaveze držav članic Združenih narodov v Agendi za trajnostni razvoj do leta 2030 in njenih ciljev trajnostnega razvoja: » Leave No One Behind! - Nikogar, naj si bo pripadnik manjšine ali večine, ne bi smeli puščati samega, da je kot žrtev na milost in nemilost prepuščen nasilnežem in kriminalcem«.[10]

Glede na pooblastila občinskega redarstva, ki jih določa ZORed, je kot izhodišče OPV potrebno še posebej izpostaviti zagotavljanje prometne varnosti kot enega od najpomembnejših vidikov cestnega prometa, saj je, skladno z Resolucijo o nacionalnem programu varnosti cestnega prometa za obdobje od 2023 do 2030 (ReNPVCP23–30),[11] od stopnje varnosti prometa na cesti odvisna varnost vseh udeležencev v prometu.

Obseg in kvaliteto varnosti na javnem prostoru v občini zagotavljajo tako javno - pravni, kot zasebno - pravni subjekti, in sicer: občinsko redarstvo, policija, inšpekcijske službe, službe za zaščito in reševanje, gasilci in podjetja za zasebno varovanje. Poleg policije je občinsko redarstvo tisti subjekt v občini, ki na najbolj neposreden način zagotavlja oziroma skrbi za javno varnost in javni red v občinah, zato je potrebno pri tem še posebej poudariti nujnost medsebojnega sodelovanja med policijo in občinskim redarstvom. Izhodišče za vzpostavitev in zagotavljanje obsega in kvalitete varnosti na javnem prostoru oziroma ustreznega stanja javne varnosti in javnega reda v občini so pravno-sistemski in organizacijski ukrepi.

Občina Sodražica je za zagotavljanje kvalitete varnosti javnega prostora že leta 2013 vzpostavila občinsko redarstvo ter sprejela OPV, ki pa ga s pričujočim dokumentom prav zaradi zavedanja hitro spreminjajočega varnostnega okolja, določa na novo.

4. OSNOVNI PODATKI O OBČINI SODRAŽICA

Občina Sodražica, v kateri živi 2.318 prebivalcev[12], v svoji geografski velikosti zavzema površino 4.950 ha. Po podatkih Zavoda za gozdove je gozdne površine 68 %, kar predstavlja površino 3.360 ha, 3 % površine (oz. 148,50 ha) predstavljajo površine poselitve in 1.441,50 ha oz. 29 % predstavljajo kmetijska zemljišča. Občina Sodražica ima 23 naselij.
Sodraška dolina je sestavni del Ribniškega polja. Zavzema severozahodni del Ribniške doline. Prične se v povirju Bistrice pod Boncarjem, nadaljuje proti jugovzhodu in se razširi v koritasto kraško dolino z ravnim dnom in rahlo dvignjenimi robovi med dvema prelomnicama ob Veliki in Mali gori.
Podnebje v Sodražici je zmerno celinsko oziroma značilno za visoki kras. Kaže se odraz celinskih in obmorskih vplivov.

[9] Dostopno na sledeči povezavi: https://unis.unvienna.org/unis/sl/campaigns/act-for-our-common-future.html
[10] Dostopno na sledeči povezavi: https://www.irvd.si/obcinski-program-varnosti-zagotavljanju-javne-varnosti/
[11] Dostopno na sledeči povezavi: https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=RESO151
[12] Podatek Statističnega urada RS SIStat na dan 1. 1.2025

V Sodražici je zagotovljena javna infrastruktura – promet, vodovod in kanalizacija, ter javne storitve izobraževanja in vzgoje, zdravstva, knjižnična dejavnosti, pošta,... Podjetja in podjetniki v Občini Sodražica izvajajo različne dejavnosti: predelovalno, trgovinsko dejavnost, promet, poslovne, računovodske, administrativne in finančne storitve, gostinsko dejavnosti ter druge uslužnostne dejavnosti in storitve (zidarstvo, elektroinstalacije, pekarstvo, mesarstvo, cvetličarstvo, frizerstvo, dimnikarstvo, žagarstvo, področje glasbe...); lesnopredelovalne storitve in spominkarstvo pa sta najpogostejši dopolnilni dejavnosti občanov.

Sodraško območje je prav gotovo zibelka "suhe robe", ki je najstarejša in številčno najmočnejša domača lesna obrt na tem območju. Izdelava "suhe robe" se je ohranila od preloma prejšnjega stoletja pa vse do današnjih dni. O suhi robi je pisal že Valvasor v Slavi vojvodine Kranjske; od leta 2004 pa je Občina Sodražica nosilka geografske označbe "Ribniška suha roba" in od leta 2021 deluje v Sodražici tudi Rokodelska zadruga, ki povezuje zainteresirane obrtnike.

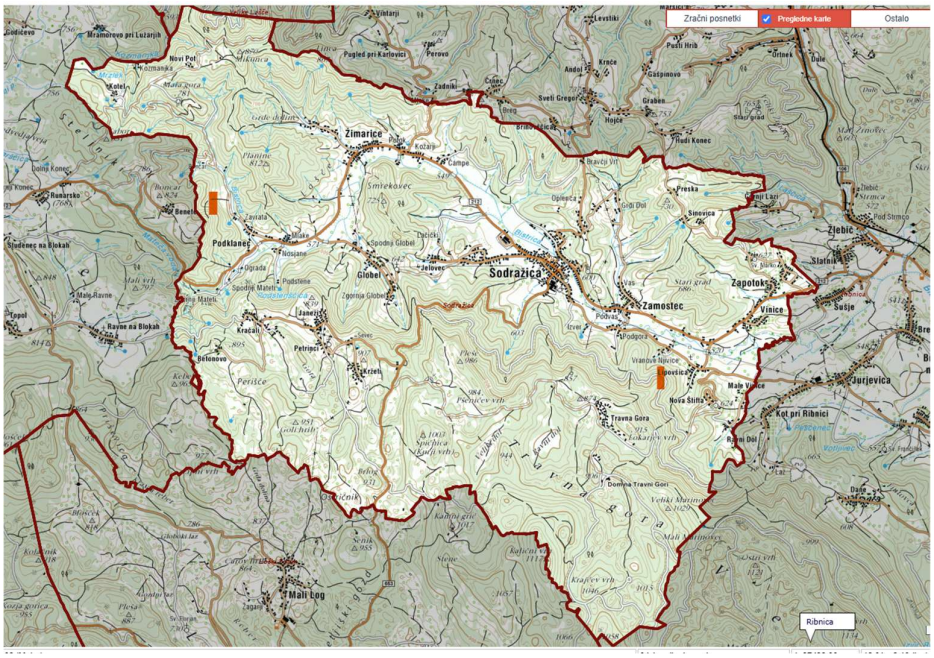

Slika 1: Območje Občine Sodražica

5. ANALIZA IN OCENA OGROŽENOSTI TER VARNOSTNIH TVEGANJ

Pri oceni varnostnih razmer in pri pripravi programskih smernic OPV z ukrepi za uresničevanje varnostnih potreb je potrebno upoštevati, da OPV v svoji vlogi programskega dokumenta ni podlaga za posege v človekove pravice. Tovrstni posegi so izključno predmet urejanja v zakonodaji, na primer o nalogah in pooblastilih policistov ali občinski redarjev.

Policija je nedvoumno tisti subjekt v občini, ki na najbolj neposreden način zagotavlja oziroma skrbi za javno varnost in javni red, prav tako pa tudi občinsko redarstvo s svojo prisotnostjo na terenu in ob neposredno ugotovljenih kršitvah in ogrožanju življenja ljudi, skladno z veljavno zakonodajo in občinskimi odloki tudi ukrepa.

Ocena varnostnih razmer v občini oziroma ocena ogroženosti je pregled virov ogrožanj in aktivnosti, ki ogrožajo ali bi lahko ogrožali javno varnost v občini. Varnostna tveganja so opredeljena kot izpostavljenost občine in njenih občanov ter ciljev in interesov posameznim grožnjam in so odvisna od ranljivosti in zmogljivosti občine, da se zoperstavi in odzove na te grožnje.

V okviru priprave ocene ogroženosti ter varnostnih tveganj je bil opravljen pregled organiziranosti in delovanja tistih organov in služb znotraj občine, ki so delovno povezani z občinskimi redarji in tistih organov ter služb, ki so v okviru svojih pristojnosti odgovorni tudi za varnost oziroma za posamezna varnostna področja.

Z namenom priprave kvalitetnega, vsebinsko bogatega in uporabnega programa varnosti, so bili pregledani zakonski in drugi predpisi ter dokumenti in drugo gradivo, ki se nanašajo na zagotavljanje ugodnih varnostnih razmer v Občini Sodražica.

5.1.1. Ogroženost od naravnih in drugih nesreč

Za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami v Občini Sodražica skrbi Civilna zaščita, ki obsega organe vodenja, enote in službe za zaščito, reševanje in pomoč, zaščitno in reševalno opremo ter objekte in naprave za zaščito, reševanje in pomoč. Gre torej za organiziran del sistema oziroma poseben del namensko organiziranih sil za zaščito, reševanje in pomoč.

5.1.2. Ocena ogroženosti pred požari

Oceno ogroženosti pred požari lahko razdelimo na :
- oceno ogroženosti pred požari v naravi, kjer so naravni vzroki tisti, ki tako oceno opredeljujejo kot trajno in ki je opredeljena tudi v regijski in državni oceni ogroženosti pred požari;
- oceno ogroženosti pred požari, ki so nastali v gradbenih objektih in na požare na prometnih sredstvih, ki so glede na vzroke nastanka časovno spremenljivi.

Seštevek materialnih škod, povzročenih v eni ali drugi skupini požarov, nam daje okvirni podatek o stopnji požarne ogroženosti občine. Praviloma je škoda, ki nastane ob požarih na objektih kar nekajkrat večja kot pri požarih v naravnem okolju in dosega preko 80% vseh škod zaradi požarov.

ZAKLJUČEK: V Občini Sodražica požari v naravi ne predstavljajo posebne nevarnosti in so lokalno obvladljivi. Na območju Občine Sodražice za požarno varnost skrbi 5 prostovoljnih gasilskih društev. Gasilstvo skupaj z dobro organiziranim sistemom obveščanja in alarmiranja tvori pomembno in učinkovito silo v boju zoper požarno nevarnost.

5.1.3. Ocena ogroženosti zaradi plazov

Zemeljski plaz je nekontroliran premik večje količine zemlje, blata, kamenja in drobirja po pobočju hriba navzdol. Za plazenje sta pomembna zlasti dva dejavnika, to ta zemeljska težnost in trdnost kamnine oz. gradiva. Zemeljska težnost povzroča premikanje gradiva v nižjo lego, trdnost gradiva pa to preprečuje. Razmerje med učinki teh dveh dejavnikov se spreminja zaradi vsebnosti vode, ki obteži pobočje in vpliva na sprijetost gradiva. Na proženje pa lahko vpliva tudi človek.

ZAKLJUČEK: Študija Ogroženost RS pred zemeljskimi plazovi vsebuje bazo podatkov o plazovih v Sloveniji, ki služi kot pregleden in hitro dostopen vir podatkov o posameznem plazu, oz. ukrepanju ob pojavu plazenja. Glede na značilnosti sestave zemljin ter na evidentirane plazove v preteklem obdobju lahko zaključimo, da je ogroženost pred plazovi v občini Sodražica majhna.

5.1.4. Ocena ogroženosti zaradi žledu

Občina Sodražica je razvrščena v razred srednje do velike stopnje ogroženosti. Preventivni ukrepi in ukrepi za pripravljenost so ukrepi, s katerimi se dolgoročno lahko zmanjšajo posledice žleda. Nastanka žleda namreč ni mogoče preprečiti.

ZAKLJUČEK: Občina Sodražica in pristojni organi lahko v okviru svojih pristojnosti za zmanjšanje posledic zaradi pojava žledu večjo pozornost namenijo predvsem:

- pregledu in povečanju odpornosti pomembnejših infrastrukturnih objektov (zlasti elektroenergetskega sistema, cest, železnic), na žled, skupaj z upravljalci, ter ocenam zmogljivosti oziroma zanesljivosti njihovega delovanja med in po žledu;
- ustreznemu gospodarjenju z gozdovi, da bi bil v prihodnje ta bolj odporen na žled;
- spodbujanju raziskovalnih projektov na temo žleda;
- stalnemu izpopolnjevanju načrtovanja, izvajanju ustreznih ukrepov za preventivo in pripravljenost ter dopolnjevanju Ocene ogroženosti Občine Sodražica zaradi žleda;
- ustrezni organizaciji in delovanju zdravstvenega sistema v času žleda;
- ozaveščanju javnosti v zvezi z boljšim vedenjem o žledu, z izvajanjem preventivnih ukrepov ter izvajanju osebne in vzajemne zaščite v zvezi z žledom.

5.1.5. Ocena ogroženosti zaradi poplav

Poplave na območju občine Sodražica praviloma nastopijo zaradi intenzivnih padavin. V odvisnosti od vlažnosti zemljišča padavine povzročijo večji ali manjši odtok vode, ki se zbira v vodotokih in s povečanim pretokom povzroča dvig gladine vode v strugah. Srečujemo se s kratkotrajnimi večurnimi hudourniškimi poplavami. Celoten pojav zbiranja in odtekanja vode spremljajo erozijski pojavi. Pri normalnih vsakoletnih pojavih so procesi manj intenzivni, občasno pa prihaja do obsežnih poplavnih izrednih razmer.

ZAKLJUČEK: Območje občine Sodražica spada med območja, kjer je ogroženosti pred poplavami srednje stopnje. Varstvo pred poplavami v celoti obsega preventivo, vzpostavitev in vzdrževanje pripravljenosti za zaščito, reševanje in pomoč ter odpravljanje posledic poplav in obnovo. S tem načrtom se urejajo ukrepi in dejavnosti za zaščito, reševanje in pomoč ter zagotavljanje osnovnih možnosti za življenje na prizadetih območjih, ki so v občinski pristojnosti.

5.1.6. Ocena ogroženosti zaradi nevarnih snovi

Ocena ogroženosti zaradi nevarnih snovi je pripravljena kot podlaga za izdelavo načrta zaščite in reševanja ob nesrečah z nevarnimi snovmi, saj daje pregled nad poglavitnimi stacionarnimi viri nevarnih snovi v občini.

ZAKLJUČEK: Podjetja in druge organizacije, ki uporabljajo, proizvajajo, skladiščijo ali prevažajo večje količine nevarnih snovi, morajo posebno pozornost nameniti preventivnim ukrepom in usposabljanju zaposlenih za delo z nevarnimi snovmi. Preventivna dejavnost lahko bistveno vpliva na zmanjšanje ogroženosti zaradi nevarnih snovi Občina Sodražica je uvrščena med občine z nizko (2. stopnjo) tveganja v primeru nesreče z nevarno snovjo. V to skupino sodijo vse občine, po katerih poteka cestni tovorni prevoz nevarnih snovi.

5.1.7. Potresna ogroženost

Območje občine Sodražica se nahaja na potresnem območju VII. stopnje po Evropski potresni lestvici – EMS (v nadaljevanju: EMS) po seizmološki karti Slovenije za povratno periodo 500 let (po Ribariču, 1987). Za celotno občino je pripravljen načrt zaščite in reševanja za potres VII. stopnje EMS, ki ne predstavlja rušilnega potresa. V primeru potresa ni pričakovati katastrofalnih posledic.
Med najpomembnejše rešitve glede potresne nevarnosti in ukrepe za zmanjšanje posledic potresa sodijo:

- potresno varna gradnja (predpisane zahteve za novogradnjo in rekonstrukcijo objektov, določeni postopki za ocenjevanje po potresu poškodovanih objektov ter popotresno sanacijo),
- izdelava tipskih objektov, prilagojenih potresni ogroženosti na posameznih geografskih območjih,
- sistematično spremljanje in proučevanje potresne nevarnosti (državni potresni opazovalni sistem),

- izdelava programov potresne sanacije in utrjevanja stanovanjskih in pomembnih javnih objektov s področja vzgoje in izobraževanja, varstva otrok, nege starejših občanov in drugih posebnih skupin prebivalcev in drugih javnih dejavnosti.

ZAKLJUČEK: Območje Občine Sodražica leži na potresnem območju VII. stopnje po EMS. V primeru potresa nižje stopnje (do VI. po EMS) na območju občine ni pričakovati moteno bivanje prebivalcev in delovnih procesov v podjetjih, zavodih in drugih organizacijah. Prav tako se ne pričakuje večjih poškodb objektov in žrtev. Občina Sodražica sodi med potresno manj ogrožene slovenske občine.

5.1.8. Ocena ogroženosti zaradi jedrske nesreče

Jedrski objekti so jedrske elektrarne, raziskovalni jedrski reaktorji, objekti za predelavo in obogatitev jedrskih snovi, postroji za izdelavo gorivnih elementov, obrati za predelavo in odlaganje obsevanega jedrskega goriva ter objekti, namenjeni za skladiščenje, predelavo, obdelavo in odlaganje radioaktivnih odpadkov.

ZAKLJUČEK: Jedrska elektrarna Krško velja za varno jedrsko elektrarno in ima v svojem varnostnem sistemu vgrajenih več varnostnih elementov, zato je možnost resne nesreče (taljenje reaktorske sredice) majhna, še manjša pa je verjetnost, da bi v primeru nesreče prišlo do nenadnega izpusta radioaktivnih snovi v okolje.

5.1.9. Ocena stanja varnosti

Ocena stanja varnosti na območju Občine Sodražica je izdelana v sodelovanju z Policijsko postajo Ribnica.

5.1.10. Ogroženost cestnega prometa na območju Občine Sodražica

Na območju Občine Sodražica predstavlja največjo prometno ogroženost regionalna cesta I. reda št. 212, tako izven naselij kot tudi v tistih delih, kjer cesta poteka skozi naselja. Cesta je med delovniki močno obremenjena zaradi vsakodnevnih migracij na delo in gostega tovornega prometa, saj povezuje notranjost z regijskimi prometnicami proti Primorski, Luki Koper in Italiji ter obratno.

Z vidika prometne varnosti predstavlja ta cesta resno tveganje za ostale udeležence, predvsem za pešce in kolesarje, saj v strnjenih naseljih večinoma ni urejenih pločnikov ali kolesarskih stez. Pozitiven prispevek k izboljšanju prometne varnosti sta že prinesli rekonstrukciji državne ceste skozi središče Sodražice in naselje Žimarice. Vendar pa potrebujejo nekatere obstoječe prometnice, kot sta na primer cesti Zavrti in Slemenska cesta, obnovo ali izgradnjo obvoznih tras.

Nevarni odseki se pojavljajo tudi na drugih lokalnih cestah izven naselij, kjer bi bilo za izboljšanje varnosti potrebnih več gradbenih ukrepov, v vsakem primeru pa k prometni varnosti bistveno pripomoreta preventiva in vzgoja v cestnem prometu oz. upoštevanje cestno prometnih predpisov vseh udeležencev.

Za zaščito najbolj ranljivih udeležencev – otrok – je ključna prisotnost policije in občinskih redarjev v okolici osnovnih šol, zlasti v času prihoda in odhoda učencev ter v prvih dneh po počitnicah. Pogoste so kršitve, povezane z neustreznim parkiranjem in nepravilnim prevozom otrok.

Na splošno so na območju občine Sodražica med najpogostejšimi vzroki prometnih nesreč še vedno nepravilni premiki vozil, vožnja po napačni strani oziroma v napačni smeri ter prekoračitve hitrosti.

5.1.11. Ogroženost občinskih javnih poti in rekreacijskih površin

Policija občasno zaznava problematiko zadrževanja mladostnikov in izvrševanja deviantnih dejanj – vandalizma na športno rekreativnih površinah ter kulturnih površinah, in sicer na igriščih v središču naselja Sodražica, drugje pa se pojavljajo zgolj občasno.

5.1.12. Ogroženost od kriminalnih pojavov – kriminalna ogroženost

Na področju splošne kriminalitete so pričakovano najpogostejša kazniva dejanja zoper premoženje, med katerimi prevladujejo velike tatvine in tatvine. V zadnjem obdobju je opažen porast velikih tatvin, predvsem vlomov v stanovanjske hiše, zato je policija tej problematiki namenila posebno pozornost. Takšna kazniva dejanja močno vplivajo na občutek varnosti posameznika, saj storilci s svojimi dejanji posežejo v zasebni prostor žrtve, kar predstavlja kršitev ustavno zagotovljenih pravic. Policisti k tem dejanjem pristopijo načrtno in usmerjeno – tako na področju preventive kot pri odkrivanju storilcev in njihovem kazenskem pregonu. V zadnjih letih narašča tudi število spletnih goljufij, pri katerih mednarodne kriminalne združbe preko družbenih omrežij navezujejo stik z žrtvami in si pridobijo njihovo zaupanje. S pomočjo lažnih obljub od žrtev izvabljajo denarna sredstva z bančnimi nakazili, pogosto v zneskih več tisoč evrov. Pogosta je tudi uporaba ponarejenih spletnih strani, ki posnemajo bančne ali nakupovalne portale, preko katerih storilci pridobijo občutljive finančne podatke žrtev ter zlorabijo njihove račune ali kartice. Za uspešno preiskovanje takšnih kaznivih dejanj je ključno hitro ukrepanje in sodelovanje z mednarodnimi varnostnimi organi, vendar kljub temu pogosto pride do trajne izgube denarja.

5.1.13. Ogroženost javnih zgradb in objektov naravne in kulturne dediščine

Na območju Občine Sodražica so stavbe javnega značaja, med katere sodijo objekti občine, osnovne šole, vrtca in ostale stavbe, ki spadajo pod javni sektor. Varovanje objektov je urejeno glede na pomen objekta.

Večjo ogroženost objektov kulturne dediščine policija zaznava tam, kjer so objekti pokriti z bakreno kritino (cerkve), pri skulpturah in cerkvenih zvonovih (barvne kovine).

5.1.14. Ogroženost javnega reda in miru

Med najpogostejšimi kršitvami predpisov, ki urejajo javni red in mir, prevladujejo prekrški po Zakonu o varstvu javnega reda in miru. Največ tovrstnih kršitev se dogaja na javnih mestih, kot so ulice, trgi in gostinski lokali, takoj za tem pa sledijo kršitve v zasebnih prostorih, predvsem v družinskem okolju. Gre predvsem za primere pretepov med posamezniki, groženj varnosti ter neprimernega oziroma nespodobnega vedenja.

5.1.15. Ogroženost na javnih shodih in prireditvah

Z vidika zagotavljanja javne varnosti lahko javna zbiranja v občini Sodražica občasno predstavljajo povečano varnostno tveganje. V občini se skozi vse leto odvija več javnih prireditev, na katerih občasno prihaja do posameznih kršitev, v katere je vpleteno več udeležencev. Za zagotovitev varnosti udeležencev in preprečevanje tovrstnih incidentov, policija v sodelovanju z organizatorji prireditev izvaja preventivne aktivnosti, kot so prisotnost uniformiranih policistov, ocena varnostnega tveganja

ter usmerjanje in nadzor množic. S pravočasnim in usklajenim ukrepanjem se zmanjšuje možnost izbruhov nasilja ter ohranja javni red in mir.

5.1.16. Vpliv varnostnih razmer v sosednjih občinah

Varnostne razmere sosednjih občin imajo lahko vpliv na stanje varnosti v Občini Sodražica, zato je potrebno spremljanje varnostnih razmer v sosednjih občinah.

5.1.17. Ostalo

Ilegalne migracije:

V zadnjem obdobju je Policija zaznala spremembe v vzorcih ilegalnih migracij na območju celotne države. Na podlagi analiz in terenskih opažanj je bilo ugotovljeno, da nezakoniti prehodi državne meje preko t. i. zelene meje niso več tako pogosti kot v preteklih letih. K temu prispeva preusmeritev migracijskih tokov na avtocestne in glavne cestne povezave, zlasti v bližini nekdanjih mejnih prehodov. Posledično se večina migrantov odloča za prehode po cestni infrastrukturi, kar zmanjšuje varnostno obremenitev na lokalni ravni in vpliva na spremembo dinamike migracijskih gibanj na tem območju. V sosednji Občini Loški Potok, ki meji na Republiko Hrvaško, se kljub temu občasno še vedno beležijo primeri nezakonitih prehodov državne meje. Ti se pojavljajo v manjši meri, kar kaže na postopno zmanjševanje uporabe teh poti. Z vidika zagotavljanja varnosti je bistveno, da se Policija sproti prilagaja spremenjenim okoliščinam in aktualnim migracijskim trendom, ter ustrezno načrtuje in izvaja operativne aktivnosti.

Droge:

Policija tudi na območju Občine Sodražica zaznava prisotnost prepovedanih drog, kar potrjuje obstoj te problematike v lokalnem okolju. Ob tem je treba poudariti, da policija situacijo aktivno spremlja, sistematično zbira informacije in izvaja aktivnosti za odkrivanje ter sankcioniranje tako preprodajalcev kot uporabnikov prepovedanih substanc. Na podlagi statističnih podatkov je mogoče oceniti, da je policija pri obravnavi tovrstnih kaznivih dejanj uspešna, kljub temu pa si še naprej prizadeva za dodatno izboljšanje učinkovitosti na tem področju. Učinkovit boj proti drogam zahteva usklajeno sodelovanje vseh deležnikov v skupnosti. Aktivno vključevanje lokalnega prebivalstva, izobraževalnih ustanov, zdravstvenih služb in drugih pristojnih organov, ima ključno vlogo pri preprečevanju širjenja drog in ustvarjanju varnejšega življenjskega okolja za vse občane.

KLJUČNE UGOTOVITVE:

Pri pregledu ocene varnostnih razmer, ki je izdelana v sodelovanju s Policijsko postajo Ribnica, in ob upoštevanju poznavanja lokalnega okolja, se ugotavlja, da sta trenutno najbolj pereča problematika cestni promet ter premoženjska kriminaliteta (zlasti vlomi, tatvine). Poleg tega opažamo tudi pogoste ponavljajoče kršitve javnega reda in miru.

Vsled navedenega bi želeli poudariti pomembnost sodelovanja med občani in lokalnimi oblastmi, občinskim redarstvom ter policijo, da bi skupaj naslovili te izzive. Z medsebojnim sodelovanjem, preventivnimi ukrepi ter ozaveščanjem skupnosti, bi lahko zmanjšali pogostost teh dogodkov in skupaj prispevali k bolj varnemu in prijetnemu okolju za vse.

6. ORGANIZIRANOST TER VRSTE IN OBSEG NALOG OBČINSKEGA REDARSTVA

Organizacija organov in služb, ki zagotavljajo varnost tako na državni kot občinski ravni, je ključnega pomena v smislu izvajanja vseh njihovih pravic in dolžnosti oziroma njihovih pooblastil ter s tem povezano učinkovitostjo njihovega delovanja. Občinsko redarstvo deluje v okviru Skupne občinske uprave (v nadaljevanju: SOU) na območju občin Ribnica, Loški Potok, Sodražica in Velike Lašče, ki so jo navedene občine ustanovile z Odlokom o ustanovitvi organa skupne občinske uprave občin Ribnica, Loški Potok, Sodražica in Velike Lašče (Uradni list RS, št. 167/21, v nadaljevanju: Odlok).

Kadrovska zasedba redarske službe je usklajena z zakonskimi določili ZORed, tako, da so v občinskem redarstvu zaposleni redarji, ki morajo kot uradne osebe s posebnimi pooblastili izpolnjevati pogoje po ZORed, ZP-1 in skladno z zakonodajo, ki ureja razmerja z javnimi uslužbenci. Delovna mesta SOU so opredeljena v aktu o sistemizaciji. Občinsko redarstvo vodi vodja SOU.

6.1.1. Pogoji za delovanje občinskega redarstva

Skladno z Odlokom pogoje za delovanje občinskega redarstva zagotavljajo vse občine ustanoviteljice SOU.
Skupna občinska uprava, v okviru katere deluje občinsko redarstvo, ima sedež in svoje prostore v stavbi Upravne enote Ribnica, na Gorenjski cesti 9, v Ribnici.
Občinski redarji imajo pravico in dolžnost uporabljati uniformo, simbole in oznake redarstva ter službeno izkaznico redarjev, pri čemer se uporabljajo predpisi, ki urejajo uniforme občinskega redarstva.

Občinski redarji pri svojem delu uporabljajo službeno vozilo. Redarska služba lahko pri svojem delu uporablja tudi kolesa in motorna kolesa.

Občinski redarji imajo pravico in dolžnost uporabljati tehnično opremo, s katerimi dokumentirajo, zaznajo oz. ugotavljajo kršitve, skladno s predpisom, ki ureja uniformo in opremo občinskih redarjev.

Delo občinskih redarjev se vodi, organizira in koordinira na sedežu redarstva, in se jih razporeja k opravljanju konkretnih nalog, glede na potrebe posamezne občine in potrebnih časovnih intervalih, kot sledi iz OPV.

Administrativna dela in vodenje prekrškovnih evidenc se vrši v okviru administrativnega poslovanja SOU.

6.1.2. Sistem dela občinskega redarstva – razporejanje redarjev na delo

Občinski redarji izvajajo pooblastila skladno z Letnim programom dela, ki ga na predlog vodje SOU sprejmejo župani občin ustanoviteljic. Pri pripravi Letnega programa dela se poleg Občinskega programa varnosti in ocene varnostnih razmer upošteva tudi druge potrebe občine, predloge Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu in policije.

Delo občinskega redarstva se načrtuje z mesečnim, tedenskim in dnevnim razporedom dela. Občinski redarji so na delo razporejeni skladno z določbami Pravilnika o delovnem in poslovnem času ter uradnih urah v organu SOU.

Občinski redarji imajo pred nastopom službe odpravo na delo; na odpravi se določi oziroma konkretizira naloge, ki jih mora posamezni redar opraviti določenega dne. Prav tako se za vsakega posameznega redarja določijo območja nadzora in se jih seznani s posebnostmi na njih.

Delavnik se lahko sprotno prilagaja varnostni problematiki in naloženim nalogam ter splošnimi odredbam županov občin ustanoviteljic.

Način dela občinskih redarjev je tudi intervencijski, kar pomeni, da se občinski redarji odzovejo tudi na obvestila občanov ali pristojnih organov in drugih služb.

6.1.3. Vrste in obseg nalog občinskega redarstva

Delovno področje in naloge občinskega redarstva določa Zakon o občinskem redarstvu (Ur. list RS, št. 139/06 in 9/17) in na njegovi podlagi sprejeti Občinski program varnosti Občine Sodražica.

Občinski redarji pri opravljanju nalog izvajajo ukrepe, določene z Zakonom o pravilih cestnega prometa (Uradni list RS, št. 156/21 – uradno prečiščeno besedilo, 161/21 – popr. in 22/25, v nadaljevanju ZPrCP), Zakonom o cestah (Uradni list RS, št. 132/22, 140/22 – ZSDH-1A, 29/23 in 78/23 – ZUNPEOVE, v nadaljevanju ZCes-2), Zakonom o varstvu javnega reda in miru (Uradni list RS, št. 112/25, v nadaljevanju ZJRM-2), Zakonom o zaščiti živali (Uradni list RS, št. 38/13 – uradno prečiščeno besedilo, 21/18 – ZNOrg, 92/20, 159/21, 109/23, 12/25 – odl. US in 60/25, v nadaljevanju ZZZiv), Zakonom o omejevanju porabe tobačnih in povezanih izdelkov (Ur. list RS, št. 9/17, 29/17, 31/24, v nadaljevanju: ZOUTPI), Zakonom o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 44/22, 18/23 – ZDU-1O, 78/23 – ZUNPEOVE, 23/24, 21/25 – ZOPVOOV in 56/25 – PoZ, v nadaljevanju: ZVO-2), Zakonom o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 96/04 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B, 46/14, 21/18 – ZNOrg, 31/18, 82/20, 3/22 – ZDeb, 105/22 – ZZNŠPP, 18/23 – ZDU-1O in 97/25, v nadaljevanju: ZON), Uredbe o izvajanju izvedbene uredbe Komisije (EU) o pravilih in postopkih za upravljanje brezpilotnih zrakoplovov (Uradni list RS, št. 39/42) ter ukrepe, določene z občinskimi predpisi, ki urejajo javno življenje in promet v skladu z navedenimi zakoni.

Občinski redarji so pooblaščene uradne osebe, ki opravljajo naloge skladno z Zakonom o občinskem redarstvu in so pristojni:
- nadzorovati varen in neoviran cestni promet v naseljih,
- varovati ceste in okolje v naseljih in na občinskih cestah zunaj naselij,
- skrbeti za varnost na občinskih javnih poteh, rekreacijskih in drugih javnih površinah,
- varovati javno premoženje, naravno in kulturno dediščino,
- vzdrževati javni red in mir.

Pri opravljanju nalog in pooblastil občinski redarji lahko sodelujejo s policisti.

Občinski redar ima pri opravljanju nalog naslednja pooblastila:
- opozorilo,
- ustna odredba,
- ugotavljanje identitete,
- varnostni pregled osebe,
- zaseg predmetov,
- zadržanje osebe,
- uporaba telesne sile, sredstev za vklepanje in vezanje ter plinskega razpršilca(prisilna sredstva).

Po **ZPrCP** občinski redarji na cestah v naselju (vključno z nekategoriziranimi cestami, ki se uporabljajo za javni cestni promet), na občinskih cestah zunaj naselja in nekategoriziranih cestah zunaj naselja, ki se uporabljajo za javni cestni promet, izvajajo nadzor skladno s pooblastili, določenimi v 15. členu tega zakona.

Po **ZCes-2** občinski redarji izvajajo nadzor na občinskih cestah, nekategoriziranih cestah, ki se uporabljajo za javni cestni promet in državnih cestah v naseljih skladno s pooblastili, določenimi v 123. členu tega zakona.

Pooblastila za nadzor nad določbami **ZJRM-2**, ki ga poleg policije od uveljavitve Zakona o občinskem redarstvu ter sprejetja OPV opravljajo tudi občinski redarji, so določena v 28. členu tega zakona:

5. člen; zbiranje prostovoljnih prispevkov
9. člen; nedostojno vedenje
10. člen; povzročanje hrupa
11. člen; beračenje na javnem kraju (vsiljiv ali žaljiv način beračenja)
12. člen; uporaba nevarnih predmetov (zaseg predmetov)
13. člen; uporaba uniform ali drugih oblačil, podobnih uniformi
14. člen; poškodovanje uradnega napisa, oznake ali odločbe;
15. člen; pisanje po objektih
16. člen; uničevanje državnih simbolov
17. člen; vandalizem
18. člen; prenočevanje
20. člen; javni red in mir v gostinskih obratih in na javnih prireditvah ter varstvo mladoletnikov
21. člen; neupoštevanje zakonitega ukrepa uradnih oseb
22. člen; prepoved uporabe simbolov nacistične ali fašistične ideologije
23. člen; lažna naznanitev prekrška.

Po **ZZZiv** so občinski redarji pristojni za izvajanje nadzora:
- 1. odstavka 6. člena, ki določa: Lastnik psa mora zagotoviti, da je pes do dopolnjenega tretjega meseca starosti označen na predpisan način.
- 3. odstavek 11. člena, ki določa: Skrbnik psa mora na javnem mestu zagotoviti fizično varstvo psa tako, da je pes na povodcu.

Po **ZOUTPI** - so redarji pristojni za izvajanje nadzora nad:
- določbo 1. odstavka 39. člena, ki določa: prepovedano je kajenje oziroma uporaba tobaka, tobačnih izdelkov in povezanih izdelkov, razen tobaka za žvečenje in tobaka za njuhanje, v vseh zaprtih javnih in delovnih prostorih ter v vseh vozilih v navzočnosti oseb, mlajših od 18 let.

ZVO-2 določa, da nadzor nad smetenjem (26. člen) opravljajo tudi občinski redarji.

Po **ZON** se lahko z aktom o ustanovitvi za izvajanje neposrednega nadzora na zavarovanih območjih, ki jih je ustanovila lokalna skupnost, pooblasti tudi redarstvo, ki deluje v okviru občinske ali skupne občinske uprave. V kolikor bodo lokalne skupnosti pooblastile redarstvo skupne občinske uprave, se bo v skladu z zakonom o ohranjanju narave izvajalo nadzor v naravi.

Občinsko redarstvo **skladno z Uredbo** o izvajanju izvedbene uredbe Komisije (EU) **o pravilih in postopkih za upravljanje brezpilotnih zrakoplovov** izvaja nadzor in ugotavlja prekrške skladno s četrtim odstavkom 2. člena Uredbe in sicer v zvezi z registracijo operatorjev posameznikov

brezpilotnih zrakoplovov in usposobljenostjo pilota na daljavo ter v zvezi z geografskim območjem izvajanja operacije sistema brezpilotnega zrakoplova.

7. CILJI DELOVANJA OBČINSKEGA REDARSTVA IN OBVLADOVANJE VARNOSTNIH TVEGANJ

Pri opredelitvi varnostnih potreb občine Sodražica smo izhajali iz določb 3. člena ZORed, ki določa, da občinsko redarstvo skrbi za javno varnost in javni red na območju občine v skladu z zakonom in na podlagi zakona izdanimi občinskimi predpisi. Delovna področja občinskega redarstva so po trenutno veljavni zakonodaji večinoma določena v Zakonu o varstvu javnega reda in miru in Zakonu o varnosti cestnega prometa, na podlagi katerih je izdana večina občinskih odlokov, ki podrobneje urejajo posamezna področja. Varnostne potrebe opredeljujemo na podlagi analize ocene varnostnih razmer in na podlagi programskih usmeritev MNZ – Policije, sprejetih v obliki strateških ciljev po delovnih področjih za izboljšanje varnosti. Prav tako pa so v varnostnih potrebah zajete aktivnosti, ki jih občani in drugi subjekti ocenjujejo kot nujno potrebne za zagotavljanje javnega reda in miru.

Pri tem je potrebno posebej poudariti, da je samo vzpostavljanje javnega reda v pristojnosti policije, medtem ko je vzdrževanje javnega reda tudi v pristojnosti redarstva. Kot vzpostavljanje javnega reda je potrebno razumeti, da gre za aktivnosti, ko je javni red porušen in ga je potrebno ponovno vzpostaviti, zato bo v tem delu intervenirala policija. Občinsko redarstvo bo opravljalo naloge za vzdrževanje stanja brez kršitev s svojo prisotnostjo na izpostavljenih mestih oz. varnostno problematičnih krajih.

Občinsko redarstvo lahko bistveno več deluje preventivno in se tako lažje usmerja v skupnost usmerjenega “policijskega“ - varnostnega delovanja (community policing) ter s tem dejansko prispeva k izboljšanju varnosti in tudi k povečanju občutka varnosti, ki je še kako pomemben za uresničitev strateškega cilja OPV, to je dviga kakovosti življenja in dela občanov ter dvig stopnje varnosti na območju občine.

Na podlagi opredelitve varnostnih potreb so v nadaljevanju določeni cilji tega dokumenta in tudi aktivnosti za uresničitev teh ciljev. Pri varnostnih potrebah smo izhajali predvsem iz že naštetih pristojnosti in pooblastil redarjev in namena pričujočega dokumenta tako, da smo navajali le tiste varnostne potrebe, ki jih lahko redarstvo neposredno ali posredno tudi izvaja.

Osnovni cilj OPV je zagotoviti zadovoljivo stanje javne varnosti oziroma javnega reda in miru v občini. To pomeni, da je potrebno s pravno sistemskimi, organizacijskimi in konkretnimi ukrepi zagotoviti večjo stopnjo javne varnosti v občini. S pomočjo vseh teh ukrepov se bo zagotavljalo kvalitetnejše življenje v občini ter odpravljali posamezni odklonski pojavi. Delo redarske službe mora biti usmerjeno v preprečevanje in odkrivanje kršitev, ki predstavljajo večjo nevarnost za javni red in imajo škodljive posledice za osebe, premoženje in okolje; redarska služba mora v primeru zaznane kršitev ukrepati sorazmerno, v skladu z naravo kršitve in njenimi posledicami.

7.1.1. Strateški cilj

• Dvig kakovosti življenja in dela občanov ter dvig stopnje varnosti javnega prostora.

Ta cilj je krovni cilj občinskega redarstva za zagotavljanje varnosti v občini. Njegova vsebina izhaja iz nacionalne varnostne politike, iz zakonskih določil, iz nacionalnih programov varnosti in iz splošnih varnostnih potreb slovenskih občin. Gre za dolgoročni cilj dvigovanja stopnje javne varnosti oziroma varnosti prebivalcev v Občini Sodražica.
Aktivnosti in ukrepi za doseganje cilja:

- upoštevanje pravnih predpisov, ki na nacionalni in lokalni ravni urejajo varnost cestnega prometa, javnega reda in miru ter naravne in kulturne dediščine,
- upoštevanje programskih usmeritev Ministrstva za infrastrukturo - Direktorata za ceste in cestni promet glede varnosti v cestnem prometu, Ministrstva za notranje zadeve in Policije glede varnosti v cestnem prometu, varnosti javnega reda in miru, preprečevanja kriminalnih pojavov ter varovanja ljudi in premoženja, Ministrstva za naravne vire in prostor glede cestne infrastrukture in varnosti v cestnem prometu,
- izvajanje (spodaj navedenih) operativnih ciljev,
- preprečevanje prekrškov in kaznivih dejanj,
- obvladovanje varnostnih tveganj,
- zmanjševanje posledic (škod in izgub) nastalih zaradi izrednih dogodkov kot so naravne nesreče, prometne nesreče, onesnaževanje okolja, poškodovanje javnih zgradb ter poškodovanje objektov s statusom naravne in kulturne dediščine,
- uvajanje standardov kakovosti varovanja ljudi, premoženja, javnega prostora, javnih zgradb, okolja ter naravne in kulturne dediščine,
- vzpostavitev strokovnega izobraževanja občinskih redarjev, ki bo omogočalo pridobitev potrebnih znanj, spretnosti in kompetenc za profesionalno izvajanje pristojnosti redarskih služb in pooblastil redarjev kot pooblaščenih uradnih oseb.

7.2. Operativni cilji in naloge po posameznih področjih

7.2.1. Varnost cestnega prometa

Cilji:

- zmanjševanje števila prometnih nesreč in njihovih posledic,
- zmanjšanje prometnih prekrškov na cestah v naseljih in na občinskih cestah izven naselij,
- zagotovitev prevoznosti in prehodnosti intervencijskih poti ter povečanje pretočnosti prometa z operativno dinamiko občinskega redarstva in Policijske postaje Ribnica,
- sodelovanje s Svetom za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, Svetom za varnost občanov, pristojnimi državnimi in občinskimi organi.

Naloge občinskega redarstva za doseganje navedenih ciljev na področju zagotavljanja varnosti cestnega prometa oziroma zagotavljanja varnega in neoviranega cestnega so:

- urejati in nadzirati promet na občinskih cestah in državnih cestah v naselju,
- dosledno izvajati nadzor nad ustavljenimi in parkiranimi vozili ter ovirami v naselju tako, da v primeru zaznanih kršitev ustrezno in zakonito ukrepa, še zlasti na površinah, ki so namenjene določeni skupini uporabnikov v cestnem prometu,
- izvajati nadzor nad ravnanjem udeležencev cestnega prometa v naselju v skladu s svojimi pristojnostmi, še zlasti pa na območju umirjenega prometa in območju za pešce,
- ugotavljati kršitve določb zakona o varstvu cest in okolja v naselju in na občinskih cestah zunaj naselja,
- opravljati nadzor prometa s samodejnimi merilnimi napravami za nadzor prometa, v katerih se prekrški slikovno dokumentirajo,

- sodelovati v akcijskih oblikah dela, ki so nacionalnega pomena,
- sodelovati v občinskem Svetu za preventivo in vzgojo v cestnem prometu in Svetu za varnost občanov ter v skupnih akcijah s policijo.

7.2.2. Varstvo javnega reda in miru

Cilj: Obvladovanje javnega prostora s fizično prisotnostjo redarjev na način, ki je v skladu s pravnimi predpisi, oceno varnostnih razmer in varnostno stroko.

Zakon o varstvu javnega reda in miru (ZJRM-1) opredeljuje javni red in mir kot stanje, v katerem je zagotovljeno neovirano izvrševanje pravic in dolžnosti po ustavi in zakonih. Namen zakona je zato neposredno uresničevanje pravice ljudi do varnosti in dostojanstva z varovanjem pred dejanji, ki posegajo v telesno in duševno celovitost posameznika, ovirajo izvrševanje pravic in dolžnosti ljudi, državnih organov, organov samoupravnih lokalnih skupnosti in nosilcev javnih pooblastil. Vzdrževanje javnega reda in miru je delovanje skupnosti, ki s predpisi in ukrepi državnih in drugih organov zagotavlja, da se prepreči ravnanja in nevarnosti, ki ogrožajo varnost ter javni red in mir, kadar ta grozi skupnosti ali posamezniku.

Javni red in mir sta dobrini, ki izključujeta vsa protipravna dejanja, s katerimi se kršijo splošna pravila vsakdanjega dela in življenja. Javni red in mir je stanje, v katerem je zagotovljeno varno in mirno počutje ljudi, njihovo neovirano gibanje na javnih krajih in drugih površinah, uporaba javnih objektov, stanovanj in drugih prostorov, nemoteno opravljanje uradnih opravil državnih in drugih organov, organizacij in skupnosti oziroma optimalno varnost znotraj družbene skupnosti. Javni red torej pomeni nek minimum socialnih pravil, ki jih velika večina prebivalstva razume kot nujno potrebne za svoje sožitje.

Vzdrževanje javnega reda in miru je torej delovanje skupnosti (tudi lokalne skupnosti), ki s predpisi in ukrepi državnih in drugih organov zagotavlja, da se preprečijo in obvladujejo ravnanja in nevarnosti, ki ogrožajo varnost ter javni red in mir, kadar ta grozi skupnosti in posamezniku. Gre torej za škodljiva ravnanja skupin ali posameznikov, ki se na javnem kraju nedostojno, drzno ali nasilno vedejo, ki ustvarjajo nered v gostinskih lokalih, na javnih shodih in na javnih prireditvah, ki uporabljajo nevarne predmete ali nevarne snovi, ki povzročajo hrup, ki beračijo, nedovoljeno kampirajo in prenočujejo na javnih krajih, ki ustvarjajo vandalizem, nehumano in v nasprotju s predpisi uporabljajo in vodijo živali, uničujejo državne simbole in pišejo po zgradbah. Vsa navedena škodljiva in kazniva ravnanja zmanjšujejo kakovost bivanja in gibanja na javnih površinah in v javnih prostorih.

Občinsko redarstvo in občinski redarji imajo pristojnosti, pooblastila in naloge, da se aktivno vključijo v proces kontinuiranega zagotavljanja javnega reda in miru na območju občine.

Občinski redar sme na kraju dogodka zadržati storilca prekrška, če ga je zalotil pri storitvi prekrška. Takšno zadržanje lahko traja do prihoda policije, vendar največ eno uro.

7.2.3. Varnost občinskih javnih poti in rekreacijskih površin

Cilj: Varnostno obvladovanje javnih poti in rekreacijskih površin s prisotnostjo občinskih redarjev (ob strokovni pomoči policistov).
Javne poti, rekreacijske in druge javne površine, zlasti tiste v manj obljudenih in odmaknjenih krajih, predstavljajo določena varnostna tveganja za ljudi, prisotne na takih krajih. Tveganja so običajno

kriminalne narave. Zaradi tega je priporočljivo, da se občinski redarji usposobijo za odzive na klice v sili in na ustrezno ukrepanje do prihoda policistov.

Naloge na področju zagotavljanja varnosti na občinskih javnih poteh, rekreacijskih in drugih javnih površinah občinsko redarstvo zagotavlja predvsem:

- s preventivnimi obhodi na javnih poteh, rekreacijskih in drugih javnih površinah ter ugotavljanjem vseh tistih ravnanj udeležencev, ki se kažejo predvsem kot kršitve javnega reda in miru, motenje rekreativnih dejavnosti ali kažejo znake kaznivih dejanj oziroma drugih kaznivih ravnanj,
- z ustnim opozarjanjem in opozarjanjem prek sredstev javnega obveščanja o morebitnih nevarnostih in ogrožanjih, če se pojavijo na javnih poteh, rekreacijskih in drugih javnih površinah in območjih,
- s stalnim sodelovanjem s policisti in organiziranjem skupnih akcij s posameznimi policijskimi postajami, katerih namen je preventivno delovanje in opozarjanje na kršitve in druge nepravilnosti udeležencev in
- drugimi oblikami delovanja (obveščanjem pristojnih o poškodbah na javnih poteh, o nezakonitih odstranitvah signalizacije ...) ter
- s komunikacijo občinskega redarstva in Operativno komunikacijskega centra policijske uprave (OKC PU).

7.2.4. Varnost zgradb in drugih objektov naravne in kulturne dediščine[13]

Cilj: Preprečevanje ogroženosti kulturne dediščine in napadov nanjo na območju občine.

Varstvo kulturne dediščine je urejeno z Zakonom o varstvu kulturne dediščine[14]. Po tem zakonu imajo določene pristojnosti tudi lokalne skupnosti. Na splošno pa velja, da je ohranjanje in varovanje naravne in kulturne dediščine ter preprečevanje ogroženosti zgradb, muzejev, arheoloških najdišč, grobišč, spomenikov in drugih nepremičnih in premičnih objektov, ki imajo status kulturne dediščine, skrb vseh in vsakogar (4. člen zakona). Zato so občinski redarji kot pooblaščene uradne osebe tudi tisti subjekti, ki so dolžni skrbeti za preprečevanje ogroženosti in napadov na te objekte, ZJRM-1 namreč določa prekrške zoper javno premoženje v členih 12. - poškodovanje uradnega napisa, 13. – pisanje po objektih in 16. – vandalizem.

Naloge zagotavljanja varnosti javnega premoženja ter naravne in kulturne dediščine občinsko redarstvo zagotavlja tako, da:

- v okviru svojih pristojnosti skrbi za preprečevanje ogroženosti in napadov na javno premoženje ter zgradb in drugih objektov naravne in kulturne dediščine,
- poskrbi za zaščito sledov in zavarovanje kraja kaznivega dejanja ali drugega kaznivega ravnanja ter na ustrezen način o tem ali poškodovanju teh objektov obvesti policijo,
- sodeluje z zasebnimi varnostnimi službami, ki varujejo zgradbe in druge objekte naravne in kulturne dediščine, saj je njihovo varovanje obvezno glede na 69. člen Zakona o zasebnem varovanju in Uredbo o obveznem organiziranju službe varovanja na javnih prireditvah ,
- opravlja druge naloge, s katerimi lahko prispeva k večji varnosti javnega premoženja ter zgradb in drugih objektov naravne in kulturne dediščine ter
- sodeluje s policijo oziroma posameznimi policijskimi postajami pri akcijskem in rednem delu varovanja zgradb in objektov naravne in kulturne dediščine.

[13] Register nepremične kulturne dediščine dostopen na povezavi: MK - QR (gov.si)
[14] Zakon o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11 – ORZVKD39, 90/12, 111/13, 32/16, 21/18 – ZNOrg in 78/23 – ZUNPEOVE)

7.2.5. Varstvo okolja

Cilj: Izboljšanje pregleda nad stanjem in dogajanji na področju varstva okolja ter povečanje obsega in profesionalnosti nad obvladovanjem občinske okoljske problematike. Ob vse večji ozaveščenosti o pomenu zdravega okolja za kakovost življenja zdajšnje in prihodnjih generacij je varstvo okolja v ospredju slovenskih razvojnih ciljev.

Skrb za varstvo okolja je eno od bistvenih postavk v zagotavljanju kakovosti javnega prostora ter kakovosti življenja in dela občanov. Varstvo okolja urejajo številne evropske direktive, nacionalni predpisi, standardi in mednarodni sporazumi. Na lokalni ravni gre za skrb v tem smislu, da se občinska redarska služba aktivno vključi v proces implementacije Resolucija o Nacionalnem programu varstva okolja za obdobje 2020–2030[15] ter v proces uresničevanja občinske okoljske politike.

Naloge občinskega redarstva na področju varstva okolja so zlasti:

- s preventivnimi in drugimi ukrepi preprečevati vse možne oblike poseganja v okolje ter s tem prispevati k večji varnosti in kakovosti življenja in dela v občinah,
- sodelovati s policijo in drugimi pristojnimi organi za varstvo okolja,
- storiti vse potrebno v okviru svojih pristojnosti za zmanjševanje posledic (škod, poškodb in izgub), nastalih zaradi naravnih in drugih nesreč ter izrednih dogodkov,
- opravljati druge naloge na področju varstva okolja, s katerimi se dviguje stopnja varnosti na javnih prostorih in območjih občin.

7.2.6. Prevoznost in prehodnost intervencijskih poti

Cilj: Varnostno obvladovanje intervencijskih poti s prisotnostjo občinskih redarjev.
Intervencijske poti so namenjene lažji in hitrejši dostopnosti intervencijskih vozil (policija, gasilci, reševalci idr.) v primeru intervencijskih posegov. V primeru neprevoznosti oziroma neprehodnosti je onemogočen dostop intervencijskih vozil za intervencijo (npr. reševanje iz višin) oziroma se povečujejo intervencijski časi, kar posledično vpliva na povečano stopnjo ogroženosti zdravja in življenja ljudi, varnosti premičnega in nepremičnega premoženja idr. Zaradi tega je potreben konstanten nadzor občinskih redarjev na lokacijah, kjer se nahajajo intervencijske poti in s svojim ukrepanjem zagotavljati optimalno prevoznost oziroma prehodnost intervencijskih poti.

7.2.7. Preprečevanje kriminalnih pojavov

Naloge na področju preprečevanja kriminalnih pojavov so naloge, s katerimi se preprečuje izvajanje kaznivih dejanj in drugih kaznivih ravnanj, med katera med drugim sodijo tudi prekrški ter kršitve finančnih, davčnih in drugih predpisov.
Občinsko redarstvo mora na področju preprečevanja kaznivih dejanj in drugih kaznivih ravnanj ter kriminalnih pojavov v okviru svojih pristojnosti zlasti:

- s preventivnimi in drugimi ukrepi preprečevati kazniva dejanja in druga kazniva ravnanja ter s tem prispevati k večji varnosti in kakovosti življenja in dela v občinah ter
- sodelovati s policijo in drugimi organi.

Poleg navedenega pa imajo občinski redarji na področju preprečevanja in odkrivanja kaznivih dejanj še naslednji dve obveznosti:

- Občinski redar sme na kraju dogodka zadržati osebo, zaloteno pri storitvi kaznivega dejanja, za katero se storilec preganja po uradni dolžnosti. Zadržanje sme trajati, dokler je to nujno za izvedbo postopka oziroma do prihoda policistov, vendar največ eno uro od začetka postopka.

[15] Resolucija o Nacionalnem programu varstva okolja za obdobje 2020–2030 (ReNPVO20–30)
Uradni list RS, št. 31/20 in 44/22 – ZVO-2

- Občinski redar je dolžan v skladu z določbami zakona, ki ureja kazenski postopek, obvestiti policijo (lahko tudi državno tožilstvo), če pri opravljanju svojih nalog ugotovi, da se pripravlja, izvaja ali je že izvedeno kaznivo dejanje, za katero se storilec preganja po uradni dolžnosti ali na predlog.

7.2.8. Preventivna in represivna vloga občinskih redarjev

Preventivna oblika dela občinskih redarjev je vsekakor najbolj razširjena oblika preprečevanja kršitev, saj se z vsebino delovanja ne posega v temeljne človekove svoboščine in njihove pravice (nalaganje materialnih obveznosti, izrekanje kazni,...), temveč se cilj dosega z opozarjanjem, poučevanjem ter drugimi oblikami delovanja, s katerim se poskuša posameznika ali širšo javnost prepričati o nepravilnosti ravnanja, ki predstavlja kršitev predpisa ali drugo družbeno nesprejemljivo in moteče dejanje. Tako preventivna oblika dela oziroma preventiva velja za prijaznejšo in mehkejšo obliko delovanja redarja, s katero se poskuša preprečiti nastanek kršitve ali jo odpraviti.

Represivna oblika dela občinskih redarjev velja kot trša oblika delovanja, saj je že iz opisa preventivnega delovanja mogoče ugotoviti, da so opozorila v veliki meri odvisna od nadaljnjih ukrepov, ki predstavljajo posledico pri kršitvi. V primerih, kadar cilja ni mogoče doseči zgolj z opozorili, je potrebno poseči po ukrepih, ki kršitelje sankcionirajo z globo ali drugimi oblikami materialne odgovornosti zaradi storitve prekrška.

Večina zakonskih in lokalnih predpisov v svoji vsebini predvideva kazenske določbe za posamezne kršitve. Pri tem je seveda najprej dana možnost preventivnega ukrepa, velikokrat pa je kršitev že v samem začetku takšna, ki ne dopušča uporabe preventivnih ukrepov. Med represivne ukrepe občinskih redarjev lahko med drugim uvrstimo: izrek glob in stranskih sankcij, odredba za odvoz vozila, obdolžilni predlog okrajnemu sodišču, itd.

8. SODELOVANJE S POLICIJSKO POSTAJO RIBNICA

V skladu z 9. členom ZORed, pri opravljanju nalog in pooblastil, občinski redarji sodelujejo s policisti. Sodelovanje bo temeljilo na medsebojnem obveščanju, izmenjavi informacij in podatkov ter skupnem preventivnem in akcijskem delu na področju varnosti v cestnem prometu, zagotavljanju javnega reda in miru ter varovanju okolja.

Kot je že uvodoma navedeno, je poleg policije občinsko redarstvo tisti subjekt v občini, ki na najbolj neposreden način zagotavlja oziroma skrbi za javno varnost in javni red v občinah, zato je potrebno pri tem še posebej poudariti nujnost medsebojnega sodelovanja med policijo in občinskim redarstvom.

Vodja SOU se za koordinacijo dela in drugo potrebno pomoč v okviru svoje pristojnosti sproti dogovarja s PP Ribnica. Prav tako se časovno in prostorsko sodelovanje načrtuje sproti, glede na varnostne potrebe, izhajajoče iz konkretnih varnostnih razmer.

9. POVEZANOST Z OBČINSKIMI REDARSTVI IN OBČINSKIMI REDARJI SOSEDNJIH OBČIN

ZORed in drugi predpisi, ki redarstvom ter redarjem določajo pravice in dolžnosti oziroma pooblastila ter jim nalagajo določene obveznosti, temeljijo na predpostavki, da je zagotavljanje javne varnosti in javnega reda na območju občine ne le skrb redarstva in drugih organov in služb občine, temveč tudi države z njenimi organi in službami.

Pri zagotavljanju javne varnosti in javnega reda je zelo pomembno sodelovanje občinskega redarstva z občinskimi redarstvi sosednjih občin, saj ogrožanje varnosti ljudi in premoženja, varnosti cestnega prometa, varnosti javnega reda in miru ter varnosti drugih vrednot ne pozna državnih meja, kaj šele občinskih meja. Zato je pomembno, da se vzpostavi takšno sodelovanje, ki zagotavlja uspešno zoperstavljanje vsem oblikam ogrožanja javne varnosti in javnega reda na tem širšem območju in na mejnih območjih občin. To sodelovanje mora temeljiti predvsem na:

- medsebojnem obveščanju o vseh varnostno zanimivih informacijah, ki so z varnostnega vidika pomembne za posamezne občine,
- medsebojni izmenjavi podatkov, ki so pomembni za javno varnost in javni red v posamezni občini,
- medsebojnih delovnih srečanjih in sestankih, kjer se lahko oblikuje skupna varnostna politika pri zagotavljanju varnosti na mejnih območjih in področjih, ki so skupnega pomena in
- drugih oblikah sodelovanja in konkretnem operativnem delu.

Občinsko redarstvo Skupne občinske uprave občin Ribnica, Loški Potok, Sodražica in Velike Lašče sodeluje z občinskimi redarstvi sosednjih skupnih občinskih uprav, in sicer:

- SOU enotnost občin Kočevje, Kostel, Osilnica, Dobrova - Polhov Gradec in Dobrepolje,
- SOU 5G in
- SOU občin Postojna, Cerknica, Pivka, Loška dolina in Bloke.

10. DRUGA POMEMBNA SODELOVANJA OBČINSKEGA REDARSTVA

Zaradi nujnosti sodelovanja občinskega redarstva z drugimi državnimi in lokalnimi organi ter službami, ki v okviru svojih pristojnosti izvajajo varnostne naloge, so tudi v tem OPV zajeti nekateri dogovori o sodelovanju med naštetimi organi.

10.1. Povezanost občinskega redarstva z Operativno- komunikacijskim centrom policijske uprave (OKC PU) in z Regijskim centrom za obveščanje (ReCO)

Občinski redarji pri svojem delu sodelujejo z Operativno komunikacijskim centrom Policijske uprave Ljubljana (OKC PU) in Regijskim centrom za obveščanje. V kolikor pri svojem delu zaznajo kršitve iz pristojnosti Policije, to nemudoma sporočijo OKC PU na telefonsko številko 113, oziroma v kolikor naletijo na dogodke, o katerih morajo obvestiti Regijski center za obveščanje, le to nemudoma sporočijo na telefonsko številko 112.

Občinski redarji pri izvajanju nalog sledijo navodilom OKC PU oziroma Regijskemu centru za obveščanje. Občinski redarji pri opravljanju nalog za odpravo posledic nastalih z dogodki, katere rešujejo skupaj z OKC ali Regijskim centrom za obveščanje, ažurno obveščajo vodjo SOU.

10.2. Sodelovanje občinskega redarstva z občinskim sistemom zaščite in reševanja

Osnovno načelo sodelovanja vseh organov v sistemu zaščite in reševanja je, da opravljajo enake naloge, kot je to določeno s posameznimi predpisi

Občinsko redarstvo mora v primeru naravnih in drugih nesreč skrbeti za javno varnost in javni red, in sicer:

- vzdrževati javni red in mir,
- zagotavljati varen in neoviran cestni promet,
- zagotavljati varovanje javnega premoženja in
- sodelovati pri zbiranju informacij o posledicah oziroma vzpostavljanju ocene posledic nesreče takoj po nesreči.

Za ukrepanje občinskih redarjev ob naravnih nesrečah in izrednih razmerah se izda posebno navodilo, ki je priloga tega OPV. Usklajevalno telo v sistemu zaščite in reševanja v posamezni občinah je Štab civilne zaščite.

10.3. Sodelovanje občinskega redarstva s zasebnimi varnostniki

Zasebno varovanje je varovanje ljudi in premoženja, ki ga ne zagotavlja država in ga kot pridobitno gospodarsko dejavnost opravljajo gospodarske družbe in samostojni podjetniki posamezniki oziroma zasebne varnostne službe, ki so registrirane za opravljanje dejavnosti zasebnega varovanja v skladu z Zakonom o zasebnem varovanju in zakonom, ki ureja gospodarske družbe.

Zasebno varovanje se kot dejavnost lahko opravlja v naslednjih oblikah:

- varovanje oseb,
- varovanje ljudi in premoženja,
- prevoz in varovanje gotovine ter drugih vrednostnih pošiljk,
- varovanje javnih zbiranj,
- varovanje prireditev v gostinskih lokalih,
- upravljanje z varnostno-nadzornim centrom,
- načrtovanje varnostnih sistemov in
- izvajanje sistemov tehničnega varovanja.

Naštete dejavnosti, ki so določene glede na osnovne storitve v dejavnosti zasebnega varovanja in so primerljive s tujimi zakonodajami, dejansko predstavljajo temeljne oblike zasebnega varovanja v Republiki Sloveniji.

Zaradi narave svojega dela, predvsem interventnih patrulj varnostnikov (prisotnost v okolju, kjer prihaja do deviantnih pojavov v dnevnem in nočnem času ter ob dela prostih dneh, hitra mobilnost, kvalitetna in stalna komunikacijska povezanost s svojim varnostno-nadzornim centrom, strokovna usposobljenost in sposobnost zaznavanja dogodkov, uporaba sile itd.), lahko varnostniki tudi veliko prispevajo k večji varnosti v občinah. Varnostniki s svojo navzočnostjo ob varovanju pomembnih objektov, zgradb, gospodarskih družb in drugih organov in organizacij pomembno prispevajo k večji varnosti. Obenem pa zasebne varnostne službe varujejo tudi zelo pomembne objekte in objekte, ki so v upravljanju posameznih občin. Sodelovanje poteka na klasičen način tako, da zasebni varnostniki o zaznavah ogrožanj javne varnosti in javnega reda na območju občin pravočasno obveščajo policijo, po potrebi pa tudi občinsko redarstvo.

10.4. Sodelovanje občinskega redarstva s Svetom za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Sodražica

Skladno z Zakonom o voznikih[16] za načrtovanje in usklajevanje nalog preventive in vzgoje v cestnem prometu na lokalni ravni, samoupravne lokalne skupnosti ustanovijo svete za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, ki delujejo kot strokovno posvetovalno telo predstavniškega organa lokalne skupnosti.

Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu na lokalni ravni sestavljajo predstavniki organov in organizacij ter institucij, katerih dejavnost je usmerjena k preventivi in vzgojo v cestnem prometu, vsled navedenega so v SPVCP vključeni tudi občinski redarji, ki aktivno sodelujejo pri izvajanju nalog SPVCP.

Občinski sveti za preventivo in vzgojo v cestnem prometu opravljajo naslednje naloge:

- ocenjevanje stanja varnosti v cestnem prometu na lokalni ravni,
- predlaga organom lokalne skupnosti v sprejem programe za varnost cestnega prometa in ustrezne ukrepe za njihovo izvajanje,
- koordinirajo izvajanje nalog na podlagi programov za varnost cestnega prometa,
- sodelujejo in skrbijo za izvajanje prometne vzgoje, dodatno izobraževanje in obveščanje udeležencev v prometu,
- izdajajo in razširjajo prometno-vzgojne publikacije in druga gradiva, pomembna za preventivo in vzgojo v cestnem prometu na lokalni ravni.

10.5. Sodelovanje občinskega redarstva s Svetom za varnost občanov Občine Sodražica

Svet za varnost občanov skrbi za razvijanje, uveljavljanje in zagotavljanje navodil in predpisov ter izvajanje ukrepov, ki prispevajo k večji varnosti, osveščenosti, medsebojni povezanosti ter pomoči na naslednjih področjih:

- varnosti, preventive in reševanja problematike na področju kriminalitete in drugih odklonskih
- pojavov,
- javnega reda in miru in
- na drugih področjih, ki neposredno ali posredno vplivajo na varnost občanov.

Občinsko redarstvo na podlagi izvajanja pooblastil, spremljanja in analiziranja stanja varnosti v cestnem prometu ter na področju javnega reda in miru na območju Občine Sodražica, v primeru ogroženosti varnosti obvesti tudi Svet za varnost občanov.

11. STROKOVNA POMOČ MINISTRSTVA ZA NOTRANJE ZADEVE

Strokovno pomoč pri pripravi in izvajanju občinskega programa varnosti daje skladno z 8. členom ZORed Ministrstvo za notranje zadeve na naslednjih segmentih priprave in izvajanja OPV:

- usmerjanje pri pripravi ocen varnostnih razmer oziroma ocen ogroženosti in varnostnih tveganj ter oblikovanja varnostnih potreb občin,
- usklajevanje občinskih odlokov z Zakonom o občinskem redarstvu,
- uporaba prisilnih sredstev,
- sodelovanje med občinskimi redarji in policisti,
- sodelovanje med občinskimi redarji in varnostniki,

[16] Zakon o voznikih (Uradni list RS, št. 92/22 – uradno prečiščeno besedilo in 153/22)

- strokovna pomoč pri organiziranju usposabljanja občinskih redarjev,
- vključevanje v predavanja in vaje v okviru programa usposabljanja vodij občinskih redarstev in občinskih redarjev,
- opozarjanje na napake in pomanjkljivosti,
- načini nadziranja občinskega redarstva.

Tovrstna strokovna pomoč se lahko izvede v obliki strokovnih predavanj ter odgovorov na ustna vprašanja in v obliki strokovnih pregledov OPV.

Ob tem ZORed v 7. členu določa tudi uskladitev občinskih programov s predpisi programskimi dokumenti Ministrstva za notranje zadeve in policije na področju javne varnosti ter s potrebami varnosti v občini. V drugem odstavku istega člena pa je določeno, da za uskladitev občinskih programov ter za zagotovitev rednega medsebojnega sodelovanja občinskega redarstva in policije skrbita župan in vodja organizacijske enote policije, pristojne za območje občine.

V operativnem smislu to pomeni, da morata pri zagotavljanju javne varnosti in javnega reda v občinah ustanoviteljicah SOU sodelovati občinsko redarstvo in PP Ribnica. Zato mora biti med obema organoma vzpostavljena ustrezna komunikacija. Sodelovanje in komunikacija pomenita predvsem to, da občinsko redarstvo pri opravljanju svojega dela z naštetimi službami izmenjuje strokovna mnenja, stališča, predlaga izvedbo skupnih akcij na terenu, se odziva na pobude za izvedbo akcij, analizira skupno varnostno problematiko in drugo problematiko ter podobno.
Tako mora komunikacija potekati na:
• lokalni ravni:
- komunikacija znotraj občinskega redarstva,
- komunikacija med občinskim redarstvom in organi občin,
- komunikacija med občinskim redarstvom in sosednjimi ter drugimi redarstvi,
- komunikacija med občinskim redarstvom in Policijo ter posameznimi policijskimi postajami,
- komunikacija med občinskim redarstvom in inšpekcijami,
- komunikacija med občinskim redarstvom in zasebnimi varnostnimi službami in
- komunikacija med občinskim redarstvom in izvajalci javnih služb in štabi (izvajalci javne gasilske službe, štabi Civilne zaščite, dežurne službe javnih podjetij)

• državni ravni:
- komunikacija med občinskim redarstvom, ministrstvi in drugimi institucijami ter službami.

12. ADMINISTRACIJA IN VODENJE EVIDENC TER INFORMACIJSKI SISTEM

V SOU pooblaščene uradne osebe vodijo evidence, ki jih predpisuje zakonodaja. Evidence se vodijo v elektronski obliki v informacijskem sistemu SOU, in sicer:
- evidence po Zakonu o občinskem redarstvu in
- evidence po Zakonu o prekrških (vpisniki).

Ob učinkovitem in uspešnem delu redarjev na terenu se zaradi načina in metodologije dela in izvajanja nalog lahko pridobiva množica podatkov (podatki o kršitvah, operativne informacije, zaznave kaznivih dejanj ...), ki brez nadaljnje obdelave ne predstavljajo nikakršne vrednosti ali pomena. Navedeni podatki so zelo pomembni za pripravo ustrezne strategije delovanja redarske službe ter pripravo konkretnih načrtov za odzivanje na kršitve in preventivno delovanje tam, kjer so gostitve negativnih pojavov in tam, kjer se posega v kvaliteto življenja in dela v občini. Če občinski redar

ugotovi, da se pripravlja, izvršuje ali je izvršeno kaznivo dejanje, za katerega se storilec preganja po uradni dolžnosti ali na predlog, je dolžan v skladu z določbami zakona, ki ureja kazenski postopek, obvestiti policijo.
Prav zaradi tega je v SOU v vsebinskem smislu vzpostavljena ustrezna logistična (oprema, vozila, osebna oprema ...) in informacijska podpora operativnemu delu in delu prekrškovnega organa.

Najbolj obsežna podpora je namenjena obdelavi podatkov v zvezi z vodenjem prekrškovnih postopkov. Glede na to, da je prekrškovni postopek kompleksen in sestavljen iz različnih vej obdelave, bo občinsko redarstvo pri posodabljanju dela izhajalo iz nekaterih temeljnih izhodišč in usmeritev, in sicer:

- povečati strokovnost dela,
- zagotoviti tehnologijo, ki bo ne glede na količino podatkov, časovno sposobna njihove obdelave (pri tem se je upoštevalo predvsem zakonite roke),
- zmanjšati število administrativnih delavcev za obdelavo podatkov in zmanjšati čas administrativnega dela redarja,
- zmanjšati število napak v procesu dela in
- znižati stroške pri obdelavi podatkov, zlasti pa pri vodenju prekrškovnih postopkov.

Za izvedbo zastavljenih temeljnih izhodiščih in usmeritev je potrebno nenehno spremljati, razvijati in posodabljati informacijske in druge programe za kvalitetno in učinkovito delo ter zmanjšanje stroškov poslovanja.

13. INTERNO NADZORSTVO NAD IZVRŠEVANJEM NALOG OBČINSKEGA REDARSTVA

Za nadzorstvo nad izvrševanjem nalog redarske službe, določenih z občinskimi predpisi, je pristojen župan (31. člen ZORed).

Interno nadzorstvo nad izvrševanjem Zakona o občinskem redarstvu izvaja neposredno župan, ki v ta namen imenuje interno komisijo, ki najmanj enkrat letno oceni izvajanje občinskega programa varnosti (tretji odstavek 6. člena ZORed).
Vodja SOU ob zaključku leta izdela letno poročilo o izvajanju OPV, ki vsebujejo statistične podatke, župan pa lahko zahteva tudi vmesna poročila, ki so lahko podlaga za ocenjevanje izpolnjevanja OPV.

14. INŠPEKCIJSKO IN DRUGO UPRAVNO-STROKOVNO NADZORSTVO

Nadzorstvo nad zakonitostjo dela občinskih organov, občinskih uprav in občinskih redarstev pri izvrševanju tega zakona opravlja ministrstvo, pristojno za notranje zadeve, nadzorstvo nad zakonitostjo izvrševanja posameznih pooblastil občinskih redarstev in organ, pristojen za nadzor, pa določa zakon, s katerim so ta pooblastila določena.
Za inšpekcijsko nadzorstvo je pristojen Inšpektorat Republike Slovenije za notranje zadeve (IRSNZ).

Za nadzorstvo nad izvrševanjem nalog občinskega redarstva, določenih z občinskimi predpisi, je pristojen župan.

15. GRAFIČNI PRIKAZ DELOVANJA IN SODELOVANJA OBČINSKEGA REDARSTVA

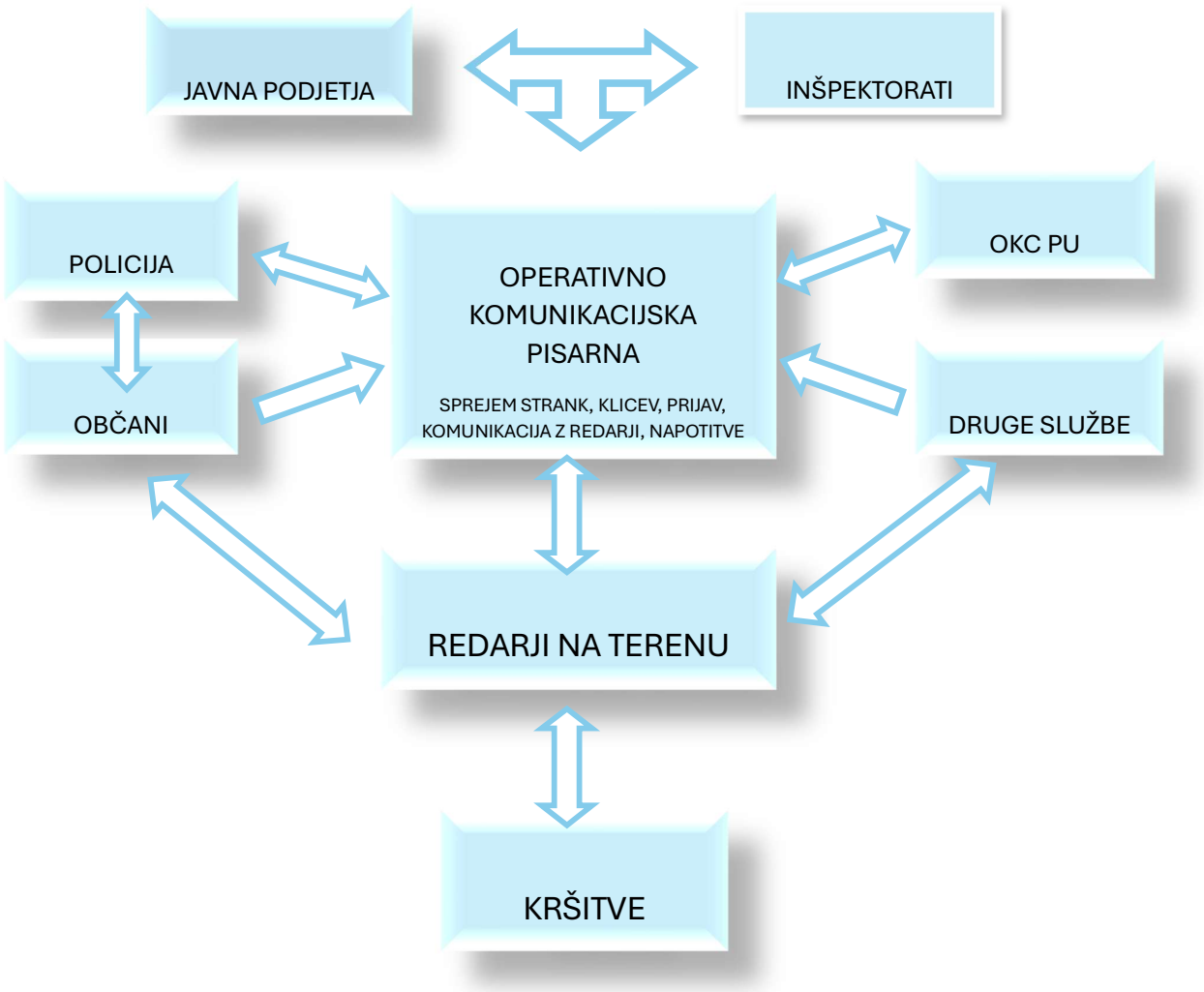

Številka: 223-1/2025

Datum: 12. 2. 2026

mag. Blaž Milavec, l.r.

Župan Občine Sodražica

SEZNAM PRILOG OPV

1. PRILOGA 1: NAVODILA ZA DELO OBČINSKIH REDARJEV - NAČIN IZVAJANJA ZAKONSKIH POOBLASTIL OBČINSKEGA REDARJA

2. PRILOGA 2: NAVODILA ZA UKREPANJE OBČINSKIH REDARJEV OB IZREDNIH DOGODKIH - NAČIN UPORABE PRISILNIH SREDSTEV

3. PRILOGA 3: PISNI PROTOKOL O SODELOVANJU OBČINSKEGA REDARSTVA IN POLICIJSKE POSTAJE RIBNICA

4. PRILOGA 4: PISNI PROTOKOL O SODELOVANJU OBČINSKEGA REDARSTVA S SOSEDNJIMI OBČINSKIMI REDARSTVI

5. PRILOGA 5: NAVODILO ZA UKREPANJE OBČINSKIH REDARJEV OB NARAVNIH IN DRUGIH NESREČAH

6. PRILOGA 6: DOGOVOR O SODELOVANJU OBČINSKEGA REDARSTVA V OBČINSKEM SISTEMU ZAŠČITE IN REŠEVANJA

7. PRILOGA 7: DOGOVOR O SODELOVANJU VARNOSTNIKOV ZASEBNIH VARNOSTNIH PODJETIJ, KI DELUJEJO NA OBMOČJU OBČINE, Z OBČINSKIMI REDARJI, KI OPRAVLJAJO DELO NA OBMOČJU OBČINE

8. PRILOGA 8: POSLOVNIK O DELU KOMISIJE PRI OCENI UPORABE PRISILNIH SREDSTEV OBČINSKIH REDARJEV

9. PRILOGA 9: PROTOKOL O SODELOVANJU MED SOU, POLICIJSKO POSTAJO RIBNICA IN SVETOM ZA PREVENTIVO IN VZGOJO V CESTNEM PROMETU OBČINE SODRAŽICA